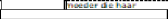
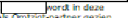
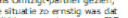

Cases en situaties 'schrijnende gevallen'

1. Wat is het probleem en wie treft het?
2. Wat is de 'grondslag', wettelijke bepaling, beleidsregel, intern beleid?
3. Wat is het beoogde doel, wordt dat gehaald en wat zijn (onbedoelde) neveneffecten? Hoeveel mensen worden hierdoor geraakt?
4. Hoe kunnen de onbedoelde neveneffecten opgelost worden?

nr.	Omschrijving	Grondslag	Doelen en neveneffecten	Oplossingen
1.	De Omtzigt-regeling is in het leven geroepen om mensen die niet trouwen of die geen geregistreerd partnerschap aangaan geen fiscaal of voordeel bij toeslagen te geven ten opzichte van hen die dat wel doen. Met het partnerbegrip is beoogd om 'duurzame relaties' te objectiveren. De volgende voorbeelden laten zien tot wat voor een schrijnende gevolgen de strikte toepassing hiervan kan leiden:	Volgens de wet zijn twee volwassenen die op één adres ingeschreven staan, samen met ten minste één kind van één van beiden, partners ('samenstelling gezinnen'), tenzij (vanaf het begin) sprake is van een onderhuissituatie. Zowel voor toeslagen als voor de inkomstenbelasting. Ongeacht of ze wel of niet getrouwd zijn, geregistreerd partnerschap of samenlevingscontract hebben.	De wet heeft als gevolg dat met alleen 'samenstelling gezinnen' op dezelfde wijze behandeld worden als gezinnen waarbij sprake is van huwelijk / samenlevingscontract, maar ook allerlei andere situaties waarbij twee volwassenen met een kind (tijdelijk) op één adres wonen tot een 'wettelijk partnerschap' leiden.	Toeslagen past de wettelijke toelichting in de gevallen waarin meer dan twee meerderjarige op één adres wonen stelt Toeslagen geen partnerschap vast. De wet verwijst naar 'beiden', wat wijst op een situatie met twee meerderjarigen.
2.	* moeder die haar verzorgt, wordt in deze periode als Omtzigt-partner gezien, terwijl de situatie zo ernstig was dat er geen tijd is geweest voor een CI-Z-verklaring. voordat het onderzoek aangevat kon worden. Gevolg 2017: € 2.100 en 2018: € 3.186 minder toeslagen. terwijl het in huis opnemen van tienduizenden euro's aan zorgkosten uitstijgt.	De CI-Z verklaring is op grond van het Besluit op de huutoeslag een vereiste om als partner voor de huutoeslag buiten beschouwing gelaten te worden.		Voor de wettelijke vergelijkingssituaties ook. Daar is alleen een uitzondering op de werkeis gemaakt als het gaat om een bloed- of aanverwant in de rechte lijn of tweede graad van de zijlijn. Het inkomen blijft in dat geval overigens wel meetellen voor de bepaling van de draagtracht. Het is te overwegen de uitzondering van het partnerschap op basis van CI-Z-indicatiestelling (mogelijk ook bij verblijf op een ander adres) voor de hese Awir toe te passen.

nr	Omschrijving	Grondslag	Doelen en neveneffecten	Oplossingen
3.	• Een klasgenote [] van de [] van [] is samen met [] op straat beland na een huiselijk mishandeling. Omdat [] op dat moment 18 jaar oud was, kwam ze niet voor jeugdzorg in aanmerking. Aanvraagster heeft haar toen tijdelijk in haar huis opgenomen. Na een aantal weken bleek de situatie onomkeerbaar: [] [] [] [] Toen dit duidelijk werd, is er een onderhuurcontract opgesteld, tegen betaling van een bedrag van € 150 per maand. [] heeft een uitwonende beurs aangevraagd om de kosten voor studie en verblijf te kunnen dragen. Nu B/T besloten heeft dat er geen sprake is van onderhuur, is de alleenstaande ouder op voor de aanvraagster en de uitwonende studiebeurs voor [] gestopt. Het absurde van deze situatie is dat [] in deze casus gezocht wordt de partner te zijn van de moeder [] enkel omdat ze twee maanden ouder dan haar vriendin is. Dit is niet meer terug te draaien; inmiddels heeft ze, na de negatief uitvallende beslissing op bezwaar, dit relatief veilige onderkomen moeten verlaten.	• Van Omtzigt-partnerschap is volgens de wet geen sprake als de belanghebbende door middel van een schriftelijke huurovereenkomst, waaraan bij ministeriële regeling nadere voorwaarden kunnen worden gesteld, doet blijken dat een van beiden op zakelijke gronden een gedeelte van de woning huurt van de ander. Deze ministeriële regeling is er nooit gekomen. Toeslagen moet zelf beoordelen of de huurovereenkomst op zakelijke gronden is. • Tav. 'twee maanden ouder': als de dochter van de aanvraagster ook >18 jaar zou zijn geweest, zou Toeslagen geconcludeerd hebben dat er geen partnerschap vastgesteld kon worden omdat er meer dan 2 maanden ouder op het adres wonen. (zie bijl 1) • Het op een later moment alsnog afsluiten van een onderhuurcontract zorgt erin beginsel niet voor dat het partnerschap eindigt, omdat inschrijving op het zelfde adres voldoende is om een partnerschap te laten voortduren.	Om te beoordelen of er sprake is van een huurovereenkomst op zakelijke gronden kijkt Toeslagen onder meer naar het bedrag van de huurprijs (bv. min. € 150 per maand), de feitelijke betaling van de huurprijs en het moment van aangaan van de huurovereenkomst (voor of uiterlijk enkele dagen voor het ingaan van de bewoningssituatie). Er is reeds veel jurisprudentie over wat als 'zakelijke gronden' in aanmerking genomen kan worden. Handhavingsbelang: Indien de eis van 'zakelijkheid' niet gesteld zou worden, zou ieder Omtzigt-partnerschap ongedaan kunnen worden door een pro forma (onder)huurovereenkomst tussen de meerderjarigen. Dit zou gevolgen hebben voor o.m. het recht op de ALG-kop op het kindgebonden budget.	• Deze casus is aangereikt vanuit de bezwaartbehandeling. Vanuit Toeslagen/Beleid en Valutetrick wordt hierbij opgemerkt dat deze casus in de uitvoering gesignaleerd had moeten worden, en dat dit nooit tot deze beslissing op bezwaar had moeten komen. De ruimte had gezeten in de beoordeling van de zakelijkheid van de huurovereenkomst. Keerzijde is dat, zonder ordentelijke regeling ter zake, willekeur en misbruik op de loer liggen en de uitvoering het beeld probleem moet oplossen. • Uit uitspraken van de RvS blijkt dat de RvS de uitzondering 'onderhuur op zakelijke gronden' aan het opreken is. Toeslagen heeft de uitspraken reeds ruime tijd geleden onder de aandacht gebracht van FIZ met het verzoek deze uitspraken te voorzien van duiding voor de uitvoering. Het partnerschap is voor toeslagen vrijwel gelijk aan dat voor de inkomstenbelasting.

nr	Omschrijving	Grondslag	Doelen en neveneffecten	Oplossingen
4.	Het verlies van "verworven recht" voor de huurtoeslag leidt tot veel ellende. Het "verworven recht" houdt in dat iemand die recht heeft op huurtoeslag, dit recht houdt als de huurprijs van zijn woning tot boven de maximale huurprijs stijgt. Het moet gaan om een onafgebroken situatie: als iemand tijdelijk een te hoog inkomen heeft voor de huurtoeslag verliest hij het recht op huurtoeslag en ook zijn verworven recht. Als daarna zijn inkomen weer zakt tot het niveau waarop hij weer recht zou hebben op huurtoeslag, herleeft het verworven recht niet: als de huur nog steeds boven de maximale huurprijs ligt, krijgt deze burger geen huurtoeslag. Voorbeeld: kind studeert af in december/januari, gaat meteen werken, maar omdat het in de huidige markt niet eenvoudig is meteen een passende woonruimte te vinden, duurt het [] weken voor hij verhuist. Gevolg: [] verliest met haar [] achterblijvende kinderen het verworven recht op huurtoeslag. Op termijn zal ze het woonruimte moeten verlaten, omdat de huur onbetaalbaar wordt. Dit vraagt om een aanpassing van de manier waarop we met gevallen als deze omgaan: bijvoorbeeld een periode van twee maanden inlassen waarin het kind de gelegenheid krijgt het ouderlijk huis te verlaten. Het kan immers toch niet de bedoeling zijn dat je je eigen kind direct op straat zet omdat het na de studie direct een baan gevonden heeft.	Volgens de wet op de huurtoeslag kan voor een "te dure" woning in deze situatie alleen huurtoeslag toegelend worden als over de direct voorgaande maand ook huurtoeslag toegekend is. Belidsmatig is dit ook de lijn van BZK: iemand huurt feitelijk een te dure woning. Het "verworven recht" is een uitvloeisel van overgangsregelingen uit het verleden.	Vooraf in situaties waarin een huis houden tijdelijk een te hoog inkomen of een te hoog vermogen heeft gehad kan de eis dat er een doorlopende situatie is schrijnende gevolgen hebben. Het kan er toe leiden dat, wanneer inkomen en vermogen weer gedaald zijn, een reeds langdurig bewoonde woning (zonder huurtoeslag) niet langer betaalbaar is en dat het gezin / de bewoner de woning daardoor moet verlaten.	Over de toepassing (en het afbreken) van het verworven recht loopt op dit moment een aantal zaken. Op 5 juni zijn de eerste zittingen bij de RvS.

nr	Omschrijving	Grondslag	Doelen en neveneffecten	Oplossingen
5.	Van het grote verschil tussen het bedrag dat niet voldaan is aan kinderopvang en de hoogte van de financiële gevolgen hiervan, zijn vele voorbeelden. Voorbeeld: KOT 2017 is gestopt per [] omdat er iets mis is gegaan bij de verhuizing van []. Het []-gezin: compleet gezin, vader, moeder en [] kinderen. Beide ouders werken en hebben genoeg gewerkte uren om voor KOT in aanmerking te komen. Belanghebbende heeft aannemelijk gemaakt dat ze met haar oudste kind op het nieuwe adres ingeschreven dient te worden; verder blijkt dat alle kosten voor 2016 en 2017 zijn voldaan op 1 factuur na: de factuur van december 2017 is pas in juni 2018 voldaan. Er is geen betalingsregeling afgesloten. Doordat deze laatste factuur te laat betaald is, moeten wij het verzoek tot herziening 2017 afwijzen. Te laat voldaan: € 436; teruggevoerd bedrag: € 3.814.	In overleg met het ministerie en met SZW is het recht op KOT bij niet volledige betaling van de opvangkosten uitgesloten tot aan de RvS. De vraag was: als je een deel van kosten hebt betaald, heb je dan ook recht op een deel van de kinderopvangtoeslag? Uitspraak van RvS was dat dit niet het geval was. SZW heeft tot voor kort steeds vastgehouden aan deze lijn. Daarnaast is het ook zo dat de kosten binnen een redelijke termijn na afloop van het jaar betaald moeten zijn. Dit is ook door de RvS bevestigd.	- Handhavingsbelang: kinderopvanginstellingen boden 'gratis opvang' aan voor ouders met een laag inkomen door gedeeltelijke betaling te verlangen van de opvangkosten die in de toeslag aanvraag opgevoerd zijn. Dit werd door het beleidsdepartement ongewenst gevonden. SZW-KO heeft lang vastgehouden aan de strikte toepassing van de uitspraak van de RvS. - Gevolg is dat bijvoorbeeld ouders die niet alle kosten betaald hebben omdat ze een geschil hebben met de houder van de kinderopvang, te maken kunnen krijgen met een terugvordering van het hele voorschot.	- Er is geen harde grens te trekken: er zijn burgers die een betalingsregeling treffen met de kinderopvangorganisatie en de kosten op een later moment (volledig) voldoen. Onrealistische betalingsregelingen worden niet geaccepteerd (bv. maandelijks betaling van € 50 ter voldoening van € 5.000 openstaande kosten). Ook staat Toeslagen afrondingsverschillen toe. - Controle van de feitelijke (volledige) betaling vond tot nu toe altijd alleen plaats als er aanleiding was te twijfelen aan de juistheid van de aanvraag. Inmiddels is Toeslagen nog terughoudender geworden met het toezicht, en komt het voor dat betaalbewijzen voor een deel van het jaar geaccepteerd worden als voldoende onderbouwing, wanneer voldoende aannemelijk is dat ook de rest van het jaar de betalingen gedaan zijn. - In het kader van de verbetermaatregelen KOT is dit één van de onderwerpen die door Belastingdienst en SZW-KO samen opgepakt worden.

nr.	Omschrijving	Grondslag	Doelen en neveneffecten	Oplossingen
5.	Huurtoeslag: Huurcontract naar aard van korte duur (begeleid wonen). Vormverreken aan huurcontract: vooral in bepaalde situaties waarin wonen en zorg gecombineerd werden, werd de aanvraag voor huurtoeslag afgewezen. In de praktijk komt de Belastingdienst huurovereenkomsten tegen waarbij sprake is van noodopvang (crisisopvang) of van een specifiek begeleidingstraject van 'proefwonen'. Gezien de in die huurcontracten beoogde tijdelijkheid van het huurcontract beoordeelt zij die als een gebruik 'naar zijn aard van korte duur' en daar vindt handhaving op plaats. Vaak zijn in dergelijke huurcontracten ook specifieke bepalingen opgenomen die huurbescherming voor de huurder bij huurbeëindiging/zorgbeëindiging uitsluiten. Soms bevatten de huurcontracten zelfs letterlijk de bepaling dat het een huurcontract is die een gebruik betreft dat naar zijn aard van korte duur is. Deze contracten geven geen recht op huurtoeslag. Als bij dergelijke huurcontracten huurtoeslag is uitbetaald dan wordt de huurtoeslag teruggevoerd.	Volgens de wet is er geen recht op huurtoeslag als de overeenkomst van huur en verhuur een gebruik van de woning betreft dat naar zijn aard slechts van korte duur is, en als de woning onderdeel uitmaakt van een hotel-, pension-, kamp- of vakantiebestedingsbedrijf, ongeacht de duur van de huurovereenkomst.	Als uit het contract blijkt dat de huur 'naar aard van korte duur' is, maar er bij huurder en verhuurder de intentie is de overeenkomst (zo nodig) te verlengen, wordt de aanvraag van de huurtoeslag toch afgewezen. [Check!]	Als gevolg van uitspraken van de RvS en de wijziging van het BW waarbij huurcontracten zijn ingevoerd voor bepaalde termijn die van rechtswege eindigen op de afgesproken einddatum (duur van maximaal 2 jaar) merkt de Belastingdienst minder huurcontracten aan als huurcontracten die een gebruik betreffen dat 'naar zijn aard van korte duur' is. De Belastingdienst heeft inmiddels voorbeeldcontracten beschikbaar die voldoen aan de eis dat de huur 'niet naar aard van korte duur' is. Aanvragen op grond van deze overeenkomsten worden toegewezen.

Met opmerkingen: ☐ Klopt dit? We zeggen toch altijd dat als het contract op zich naar aard van korte duur lijkt, maar de feitelijke huur duurt wel lang, we niet meer uitgaan van huur naar aard van korte duur?

nr	Omschrijving	Grondslag	Doelen en neveneffecten	Oplossingen
7.	Huurtoeslag: Uitzonderingen: binnen 6 weken beroep op doen. Ontvangers van huurtoeslag kunnen in zogenoemde 'bijzondere situaties' aan Toeslagen vragen om bijv. een deel van hun inkomen of een huishoofd niet mee te rekenen. Het gaat om situaties waarin het wel meerekenen onredelijk zou uitwerken, omdat het recht op huurtoeslag daardoor (deels) zou vervallen. De ontvanger zou zijn huurtoeslag dan (deels) moeten terugbetalen. Een voorbeeld van zo'n bijzondere situatie is de (verplichte) afkoop van een klein perceel. (De lijst met uitzonderingen betreft overigens een limitatieve opsomming).	Volgens art. 2c van het Besluit op de huurtoeslag kan het verzoek gedaan worden tot het moment waarop de huurtoeslag voor het desbetreffende jaar onherroepelijk is geworden: dus tot zes weken na dagtekening van de definitieve toekenning. Een later verzoek kan niet als herzieningsverzoek alsnog gehonoreerd worden (art. 5a, onder d, Uitvoeringsregeling Awir).	Burgers die er later dan zes weken na dagtekening van de definitieve beschikking achter komen dat zij om toepassing van de regeling 'bijzondere gevallen' hadden kunnen vragen, zijn te laat.	BZK heeft aangegeven deze termijn niet te willen aanpassen voorafgaand aan de meer omvattende vereenvoudiging van de huurtoeslag. De ombudsmen merkt onder meer op dat Toeslagen belanghebbenden in de definitieve beschikking niet wijst op het bestaan van deze regeling. Naar aanleiding van de opmerking van de No is de informatie op de website van de Belastingdienst/Toeslagen uitgebreid.
8.	KOT: Doelgroepen: recht maximaal aan te vragen. Als blijkt dat er geen of veel minder recht is. (bijvoorbeeld: achteraf blijkt dat iemand niet aan de eisen voor de doelgroepstatus voldoet, en hij werkt niet of weinig) volgt er een mogelijk zeer grote terugvordering.	Volgens art. 8a van het Besluit kinderopvangtoeslag hebben doelgroepen recht op maximaal 120 uur kinderopvangtoeslag per maand per kind.	Doelgroepen hebben vaak een relatief laag inkomen, in combinatie met het onttrekken van de begrenzing als gevolg van het gekozen unen criterium kunnen er hoge toekenningen en als gevolg daarvan hoge terugvorderingen ontstaan.	In het kader van de verbetermaatregelen KOT wordt tussen SZW-KO en de Belastingdienst overlegd over de manier waarop (zeer) hoge terugvordering bij doelgroepen zo goed mogelijk voorkomen kunnen worden.
9.	KGB: Vrouwen in de knel: man is aanvrager Kinderbijslag. Wellicht ook KOT issue.	art. 5 aanvullen?		Snel rolwisseling bij SVB en snel anticiperen hierop door BJT. Een duidelijk vermoeden is voldoende om een voorschot te verlenen.

nr.	Omschrijving	Grondslag	Doelen en neveneffecten	Oplossingen
10.	KGB: ALO-kop nareizenden. Geen BSN, niet als partner in systeem. Onterechte toekenning, hoge terugvordering. Oorzaak van het knelpunt was dat aanvragers van kindgebonden budget in het portaal niet konden aangeven dat zij een partner hadden, omdat deze partner niet in de Nederlandse basisregistraties bekend was. Zij kregen bij toekenning van het kindgebonden budget dus automatisch – maar ten onrechte – de alleenstaande ouderkop toegekend. De Belastingdienst was gedwongen deze ALO-kop terug te vorderen op het moment dat de partner zich als nareiziger bij de aanvrager voegde. De Belastingdienst heeft niet de bevoegdheid onterecht betaalde toeslag kwijt te schelden.	Recht op de alleenstaande ouderkop bestaat uitsluitend voor ouders die geen toeslagpartner hebben. Als blijkt dat er een te hoog voorschot uitbetaald is moet de Belastingdienst het verschil terugvorderen. Er is geen wettelijke bevoegdheid tot het krijtschelden van terugvorderingen.		- Sinds februari van dit jaar kunnen statushouders bij hun aanvraag aangeven dat zij een partner hebben (die nog niet bekend is in de Nederlandse basisregistraties), en dat hij daarom geen recht heeft op de ALO-kop. - Gevalen waarin de ALO-reeds uitbetaald is en teruggevorderd moet worden, krijgen mede in samenwerking met Vluchtelingenwerk een betalingsregeling op maat aangeboden waardoor in de praktijk slechts een beperkt deel van de ALO terugbetaald zal worden. - Moeten we hier nog iets zeggen als realisatie van partners als oplossing?
11.	KGB: Co-ouders: verdelen KGB en ALO-kop? Co-ouders dragen beide zorg voor de kinderen, echter slechts één van de ouders ontvangt lgb.			- De Nationale ombudsman heeft aangegeven dat het wenselijk is het kindgebonden budget te verdelen over de co-ouders. Dit is op dit moment juridisch en technisch niet mogelijk. Belastingdienst en SVZ hebben daarop wel de communicatie via de website aangepast. - Binnenkort vindt overleg plaats tussen SZW, RZ en Toeslagen over het vervolg.
12.	Awip-partnerschap: Met terugwerkende kracht partner voor het hele jaar. Indien meederjarige die op één adres wonen en geen partner zijn in de loop van het jaar partner worden, geldt het partnerschap voor het hele jaar.	Op grond van artikel 3, derde lid, Awip worden mensen die gedurende een jaar toeslagpartners worden, dit met terugwerkende kracht tot uiterlijk 1 januari van dat jaar, indien en voor zover zij op hetzelfde adres staan ingeschreven. De AWR en Wet IB 2001 kennen een aansluitende bepaling.	Tot nu toe wordt dit als een beoogd effect van de wet beschouwd. Gevolg is dat burgers in de loop van het jaar geconfronteerd kunnen worden met een veel lager voorschot of met volledige terugvordering omdat voor het hele jaar het (gezamenlijke) huishoudinkomen in beschouwing genomen wordt.	Eventuele wijziging heeft ook gevolgen voor de inkomstenbelasting. De voorwaarden voor fiscaal partnerschap en Awip-partnerschap zijn vrijwel volledig gelijk. Daarnaast geldt op grond van de Awip dat als er een fiscaal partnerschap is, er ook een Awip-partnerschap is.

nr.	Omschrijving	Grondslag	Doelen en neveneffecten	Oplossingen
13.	Indien aanvragers niet voldoen aan een informatieverzoek van de Belastingdienst, wordt de toeslag op nihil vastgesteld.	Art. 18 Awir: Een belanghebbende, een partner en een medebezoner verstrekken Toeslagen degevrraagd alle gegevens en inlichtingen die voor de beoordeling van de aanspraak op of de bepaling van de hoogte van de tegemoetkoming van belang kunnen zijn. Indien niet aan deze verplichtingen is voldaan, bepaalt Toeslagen amlshave de hoogte van de tegemoetkoming.	Handhavingsbelang: de informatieverstrekking door de burger is nodig om te kunnen vaststellen of de burger recht heeft op de toelagen en of het bedrag juist is. Indien het niet verstrekken van informatie zonder gevolg blijft, kan misbruik gemaakt worden.	In het kader van de verbetermaatregelen KOT wordt eerst nagegaan of de informatie uit andere bron verkregen kan worden voordat de aanvrager benaderd wordt. Het aantal gevallen waarin de aanvrager niet reageert op een verzoek om informatie zal dus dalen. B/T past het nihil-stellen in beginsel alleen toe op de grondslagen waarvoor de uitvraag is gedaan en bekijkt voor de grondslagen waarvoor is uitgevraagd of uit andere bronnen voldoende informatie beschikbaar is voor een vaststelling.